

3. Информация относно Временна закрила в ЕС

Европейска директива за временна закрила: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022PC0091&qid=1646384923837>

На 03. 03. 2021 г. ЕС въведе в действие директивата за временна закрила по отношение на украинските граждани, които влизат на територията на държави-членки на Европейския съюз. Тази директива е инструмент, който дава възможност големи групи блягащи от война да получат автоматично закрила в ЕС, без да се налага да подават индивидуални молби за международна закрила по реда на националното законодателство на страната - приемник.

Това дава възможност всички украински бежанци, напуснали Украйна след 24 февруари, да получат достъп до права на територията на ЕС, включително в България.

ВЛИЗАНЕ В БЪЛГАРИЯ

Още от 2017 г. България като част от ЕС има споразумение с Украйна за безвизов режим на пътуване. То гарантира възможност на всички украински граждани да влязат на територията на страната ни само със своите биометрични паспорти и да пребивават за период от 90 дни в рамките на 6 месеца без да е необходимо получаване на някакво разрешение от властите.

След нападението на Русия над Украйна на 24.02.2022 год. за украинските граждани автоматично възникна правото да потърсят убежище като бежанци в България и без да са изпълнени тези условия, тоест – дори ако не притежават валиден паспорт за пътуване в чужбина.

В тази връзка Европейската комисия издаде оперативни указания към граничните полицейски органи на държавите-членки на ЕС да облекчат режима на влизане за бежанците от войната в Украйна.

Това означава че те могат да влязат във всяка държава на ЕС, включително в България, ако притежават един от следните видове документи:

- биометричен паспорт
- паспорт стар формат без биометрични данни
- лична карта
- шофьорска книжка
- удостоверение за раждане – за деца под 14 години

Поради извънредната ситуация допуска се и влизането на бежанци от Украйна, които:

- разполагат с някой от посочените документи, който обаче е с изтекла валидност;
- не разполагат с никой от посочените документи, но имат други официални документи, които указват тяхната самоличност – например: удостоверения, пропуски, дипломи, членски карти, банкови карти, трудови книжки, документи за собственост и други подобни;

- не разполагат с абсолютно никакви документи – по изключение и след извършването на проверка от гранична полиция по реда на чл.8 от Шенгенския визов кодекс.
- Допуска се и влизане в България с личен автомобил, независимо дали има или няма сключена международна застраховка. Повече информация за автомобилното застраховане след влизането в България – вижте на: <http://guaranteefund.org/bg/контакти>.
- Допуска се и влизане в България с домашни любимци, независимо дали имат или нямат идентификация с чип, придружаващ паспорти или васкинационни сертификати. Съответните български органи приеха улеснена процедура за тези случаи. Повече информация по този въпрос – вижте на: <https://www.bfsa.bg> или пишете на електронен адрес: ukraine@bfsa.bg

РЕГИСТРАЦИЯ В БЪЛГАРИЯ

На 3 март 2022 г. за бежанците от Украйна ЕС въведе в действие директивата за временна закрила. Това означава, че бежанците от Украйна автоматично получават на територията на държавите-членки на ЕС временна закрила като бежанци за първоначален срок от 1 година.

Очаква се в следващите дни българското правителство да приеме акт, с който ще се определи къде и как бежанците от Украйна ще могат да се регистрират в България и да получат българските си документи за пребиваване като бежанци под временна закрила.

Този документ се нарича „регистрационна карта на чужденец с временна закрила“.

ПРАВА КАТО БЕЖАНЕЦ ОТ УКРАИНА В БЪЛГАРИЯ

След регистрацията в България и получаването на регистрационна карта на чужденец с временна закрила за бежанците от Украйна незабавно и по силата на закона възникват няколко важни права, при това без да е необходимо снабдяването с други регистрации или разрешения. Тези права права важат за срока на предоставената им временна закрила, който първоначално бе определен на 1 година.

Съгласно закона бежанците от Украйна под временна закрила имат право:

- да останат да пребивават в България за срока на временната закрила
- труд и работа – без да е нужно никакво разрешение
- професионално обучение, ако е необходимо
- подходящо настаняване или на средства за настаняване при необходимост:

Правителството обяви, че от 7 март 2022 г. ще подпомага с фиксирана парична сума (40 лв.) за ден за всеки настанен украински бежанец както в частни хотели, така и в почивни станции и бази на общините и на държавните ведомства.

- социално подпомагане
- медицинска помощ при спешни състояния: Хората от уязвима група – деца до 18 години, непридружените деца, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, възрастните хора и хората с увреждания, тежки здравословни проблеми, психични разстройства

жертви на трафик или понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на насилие – имат право на пълно медицинско обслужване като българските граждани.

- на безплатно образование за децата под 18 години: За повече информация къде и как да се подаде заявление за записване на дете в училище – вижте на: <https://mon.bg/bg/news/4708>
- на безплатна детска градина за деца до 6 години: За повече информация къде и как да се подаде заявление за записване на дете в детска градина – вижте на: <https://mon.bg/bg/news/4708>
- свободно да се завръщат в държавата си по произход, ако пожелаят.

След изтичането на 1 година срокът на временната закрила за бежанците от Украйна може да бъде продължаван с по шест месеца до общо 3 години.

Този срок може да бъде прекратен по-рано, ако войната приключи и в Украйна бъде възстановен мира и нейната независимост.

Ако обаче това не се случи след изтичането пълния срок на временната закрила бежанците от Украйна имат право да подадат в България индивидуална молба за предоставяне на убежище и международна закрила, която да бъде разгледана и по нея да бъде взето решение от администрацията на Държавната агенция за бежанците.

Повече за процедурата по подаване, разглеждане и решаване на индивидуалните молби за убежище и международна закрила – вижте на: <https://asylum.bg/bg/home-dashboard-bg>

Молбата за искане на международна закрила от България може да бъде в устен или писмен вид и можете да изтеглите примерен текст, съдържащ необходимите данни от: <https://gov.bg/bg/ukraine/news/5657>